

Επικοινωνία:

Γραφείο Επικοινωνίας
Τομέας Προώθησης και Προβολής, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τηλ. 22894304
ηλ. διεύθυνση: dionysiou.despo@ucy.ac.cy
ιστοσελίδα: www.pr.ucy.ac.cy

Βουλευτικές εκλογές 2011 και αποστολή παρατηρητών του ΟΑΣΕ στην Κύπρο

της Καλλιόπης Αγαπίου-Ιωσηφίδου*

Η αποστολή παρατηρητών εκλογών

Για πρώτη φορά, βρίσκεται στην Κύπρο διεθνής αποστολή παρατηρητών εκλογών. Η δημόσια ανακοίνωση, σε αυτό το προχωρημένο στάδιο της προεκλογικής περιόδου, της άφιξης της ενιαμελούς Αποστολής και επικεφαλής το Σλοβένο πρέσβυ Boris Frlec, του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), και πιο συγκεκριμένα του Γραφείου για τους δημοκρατικούς θεσμούς και τα ανθρώπινα δικαιώματα (ODHIR), προκάλεσε το έντονο ενδιαφέρον των πολιτικών κομμάτων και των ΜΜΕ. Η Αποστολή θα παραμείνει μέχρι στην Κύπρο από τις 9 μέχρι τις 26 Μαΐου 2011 και θα παρακολουθήσει τόσο την προεκλογική, εκλογική και μετεκλογική διαδικασία.

Ποιός είναι όμως ο ρόλος μια διεθνούς αποστολής παρατηρητών εκλογών σε μια χώρα στην οποία, καμία πολιτική δύναμη δεν αμφισβητεί την ικανότητα της Υπηρεσίας Εκλογών να διοργανώσει με αποτελεσματικό και ουδέτερο τρόπο τις εκάστοτε εκλογές. Αντίθετα, πιστώνεται με απόλυτη εμπιστοσύνη από μέρους όχι μόνο όλων των πολιτικών δυνάμεων αλλά και των πολιτών.

Οι εκλογές αποτελούν ανθρώπινα δικαιώματα στην πράξη : ελευθερία έκφρασης, τύπου, διακίνησης, συνέρχεσθαι, συνεταιρίζεσθαι, μη διάκρισης κλπ. Απτονται της ποιότητας της δημοκρατίας και αφορούν άμεσα και προσωπικά τον καθένα μας. Η Επιτροπή της Βενετίας του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει κάνει μια εξαιρετική δουλειά για τις εκλογές. Ο ΟΑΣΕ, η ΕΕ, η Κοινοπολιτεία, η Ένωση Αφρικανικών Κρατών, το Κέντρο Καρτερ αποτελούν μερικούς από τους διεθνείς φορείς οι οποίοι αποστέλλουν παρατηρητές εκλογών.

Οι αποστολές παρατηρητών αναπτύχθηκαν συστηματικά τη δεκαετία το 1980. Κατά τη δεκαετία του 1990 η προσοχή στράφηκε σε χώρες με αδύνατα δημοκρατικά πολιτεύματα ή σε δημοκρατίες που βρίσκονταν σε ένα μεταβατικό στάδιο. Η αποστολή διεθνών παρατηρητών εκλογών σε χώρες με μακρά δημοκρατική παράδοση όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γαλλία, τις Ηνωμένες Πολιτείες κλπ. Αποτελεί μια πρόσφατη εξέλιξη. Η παρουσία της αποστολής ΟΑΣΕ στην Κύπρο εντάσσεται στη λογική βελτίωσης της ποιότητας της δημοκρατίας και μόνο θετικά αποτελέσματα μπορεί να έχει.

Ανταποκρινόμενος ο ΟΑΣΕ στην πρόσκληση της Κυπριακής Δημοκρατίας ημερομηνίας 7 Φεβρουαρίου 2001, έστειλε Αποστολή εκτίμησης αναγκών, 2-4 Μαρτίου 2011, η οποία είχε συναντήσεις με όλους του εμπλεκόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων και όλων των πολιτικών

κομμάτων. Στην τελική απόφαση για αποστολή παρατηρητών εκλογών επιμέτρησαν: οι ανάγκες που εντόπισε η Αποστολή και η απουσία προγενέστερης Αποστολής παρατηρητών.

Οι αδυναμίες της εκλογικής διαδικασίας Δεδομένου ότι ο ρόλος της Υπηρεσίας εκλογών δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση, ποιές είναι οι αδυναμίες του συστήματος που τώρα θα βρεθούν στο μικροσκόπιο της Αποστολής παρατηρητών εκλογών; Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα στην έκθεση:

- Η χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και των προεκλογικών εκστρατειών (π.χ. Σύμφωνα με το σχετικό Νόμο που υιοθετήθηκε μόλις τον περασμένο Φεβράρη, δεν απαιτείται πλήρης αποκάλυψη των πηγών και των ποσών και των τύπων οικονομικής ενίσχυσης των κομμάτων. Επίσης, η απουσία εναλλακτικών τρόπων ψηφοφορίας (ηλεκτρονικής ή με εξουσιοδότηση) και η απουσία πρόνοιας για παρατηρητές εκτός των κομματικών αντιπροσώπων ή εκπροσώπων των υποψηφίων κ.α.)
- Η μη επαρκής ρύθμιση της προεκλογική εκστρατείας (π.χ. δεν προβλέπεται ημερομηνία έναρξης)
- Ο τρόπος κάλυψης της προεκλογική εκστρατείας από τα ΜΜΕ (π.χ. Μη απόλυτη ικανοποίηση ορισμένων κομμάτων από τον τρόπο με τον οποίο το κρατικό κανάλι προτίθετο να καλύψει τις εκλογές)
- Η υποεκπροσώπηση των γυναικών στην εκτελεστική και νομοθετική εξουσία.

Τα θέματα αυτά δεν είναι καινούργια ούτε για την Κυπριακή Δημοκρατία ούτε για τα μέλη της Αποστολής των παρατηρητών. Είναι θέματα για τα οποία η Δημοκρατία έχει κληθεί να εξηγήσει τη θέση της σε διεθνή fora και της έχει επανειλημμένα υποδειχθεί η αναγκαιότητα λήψης διορθωτικών μέτρων.

«Τρικυμία σε ένα ποτήρι νερό»;

Μόνο ως «τρικυμία σε ένα ποτήρι νερό», μπορεί να χαρακτηριστεί τηλεοπτική συζήτηση σε ιδιωτικό κανάλι στις 10 Μαΐου 2011. Βουλευτές, από τα τέσσερα μεγαλύτερα κόμματα -ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ- εξέφρασαν άγνοια, απορία για την πρόσκληση, τους στόχους της αποστολής και ταυτόχρονα δυσαρέσκεια για μη ενημέρωση. Αξίζει να σημειωθεί ότι τον περασμένο Μάρτη η Αποστολή εκτίμησης αναγκών είχε συναντήσεις με όλα αναξαιρέτως τα πολιτικά κόμματα και η έκθεση της είναι προσβάσιμη στο διαδίκτυο στην ιστοσελίδα του διεθνούς οργανισμού:

<http://www.osce.org/odihr/elections/77403> και <http://www.osce.org/odihr/76197>.

Η προκαταρκτική δήλωση και η τελική έκθεση της Αποστολής παρατηρητών εκλογών μόνο θετικά αποτελέσματα μπορούν να έχουν για σκοπούς βελτίωσης της ποιότητας της δημοκρατίας στη χώρα μας.

* Η Δρ Καλλιόπη Αγαπίου-Ιωσηφίδου είναι Επ. Καθηγήτρια Jean Monnet στην Πολιτική Επιστήμη, Πανεπιστήμιο Κύπρου και Αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Διαπανεπιστημιακού Κέντρου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τον Εκδημοκρατισμό (EIUC) της Βενετίας.